

Oslo, 9. oktober 2018

Høring kultur- og utdanningskomiteen Oslo kommune

Sex og samfunn vil takke for muligheten til å komme med innspill til Oslo kommunes kultur- og utdanningskomité i forbindelse med komiteens arbeid med budsjett for 2019.

Vårt innspill vil omhandle seksualitetsundervisning for barn og unge, og arbeidet med ny Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse.

Sex og samfunns seksualitetsundervisning

Sex og samfunn har siden 1992 hatt tilbud om seksualitetsundervisning i Osloskolen. Fra 2008 ble vårt undervisningsopplegg gjort obligatorisk for alle på 10. trinn, og i 2016 ble det vedtatt at undervisningen skulle flyttes til 9. trinn. Vi er glade for at vi nå kommer inn tidligere, men vi ønsker at undervisning om seksualitet skal starte enda tidligere og at undervisningen skal gis enda oftere enn den gjør i dag.

I 2017 underviste vi 7.700 elever ved Oslos ungdomsskoler. Temaer vi tar opp i vår undervisning er blant annet seksualitet, identitet, mangfold, grenser, seksuelt overførbare infeksjoner og prevensjon. Undervisningen varer i tre skoletimer. Ordningen garanterer at alle unge i Oslo får noe seksualitetsundervisning i løpet av grunnskolen. Vår undervisning skal være et supplement til skolens egen undervisning om seksualitet, ikke et substitutt. Dessverre opplever vi altfor ofte at dette ikke er tilfellet, og at vår undervisning er den eneste undervisning om seksualitet barn og unge får gjennom grunnskolen.

Styrking av seksualitetsundervisningen

Seksualitetsundervisning er et viktig tiltak for å sikre fysisk og psykisk helse og velvære, for å styrke positive helseaspekter, og det er et viktig forebyggende tiltak. Vi mener at seksualitetsundervisning er essensielt for å styrke psykososialt miljø, og at jevnlig samtaler med barn og unge om identitet, relasjoner, familie, inkludering og andre relaterte tema bidrar til bredere aksept for mangfold, og dermed til å begrense utenforskap.

Vi anbefaler en styrking av kunnskapen om seksualitet blant barn og unge. I vår undervisning opplever vi at mange av de vi møter mangler grunnleggende kunnskap om kropp og om kroppens funksjoner, om grenser og grenseoverskridelse, og om seksuell og reproduktiv helse generelt. Sex og samfunn ønsker at temaer som kropp, relasjoner, kjønn og identitet, kjønnsroller og følelser tas opp med barn allerede i

barnehagen. Vi ønsker også at disse temaene tas opp oftere igjennom grunnutdanningen, og at kvaliteten på seksualitetsundervisningen bedres.

Undervisning og samtaler om temaene nevnt over er et av de viktigste tiltakene for å bidra til tidlig forebygging av blant annet psykisk og fysisk uhelse, negativt forhold til egen kropp og identitet, skam, og vold og overgrep. Seksualitetsundervisning er også et viktig helsefremmende tiltak.

Undervisning av undervisere

En forutsetning for at undervisere kan gi barn og unge god seksualitetsundervisning er at undervisere selv må ha god kunnskap om for eksempel kropp, seksualitet, identitet, samliv, grenser og relasjoner, og de må vite hvordan de på best mulig måte skal snakke med barn og unge om disse temaene.

Sex og samfunn mener at alle som underviser barn og unge må få både kompetanse i hvordan de kan undervise om seksualitet, og de må få kunnskap om seksualitet. Derfor mener vi at Oslo kommune må oppfordre arbeidsgivere til å legge til rette for at ansatte kan ta relevante kurs og lignende slik at de kan tilegne seg nødvendig og oppdatert kunnskap og kompetanse. I tillegg må alle som underviser barn og unge om seksualitet tilegne seg kunnskap gjennom sin yrkesfagutdanning.

Evaluering

Sex og samfunn gjennomfører årlige evalueringer av vår egen undervisning ved at elevene selv gir tilbakemeldinger via anonyme evalueringsskjemaer. Evalueringen inkluderer blant annet spørsmål om hva de eventuelt lærte og hva de ønsker å lære mer om, som er viktige tilbakemeldinger for å sikre at vår undervisning til enhver tid er relevant.

Sex og samfunn utbedrer vårt undervisningsopplegg kontinuerlig, slik at vi hele tiden er oppdaterte. I tillegg har vi jevnlig internevaluering av våre undervisere, som også bidrar til å kvalitetssikre vårt undervisningstilbud.

Vi ønsker en bred og grundig evaluering av all seksualitetsundervisning som gis i Osloskolen, og ber igjen om at Oslo kommune gjennomfører en slik evaluering. Vi har bedt om dette ved flere tidligere anledninger. I tillegg ønsker vi at det gjennomføres hyppige evalueringer for å sikre at elever får den undervisningen de har krav på gjennom fastsatte lærerplaner og kompetansemål.

Anbud

I 2015 vant Sex og samfunn Utdanningsetatens anbudskonkurranse om seksualitetsundervisning i Osloskolen. Dette anbudet varer ut skoleåret 2018/2019 og vi håper at vi kan fortsette å gi elever i Osloskolen seksualitetsundervisning også i neste anbudsrunder.

Ny Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse

Sex og samfunn er veldig glade for at Oslo kommune har satt i gang arbeidet med å utforme en handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse. Vi har ønsket en slik handlingsplan lenge og ser frem til å begynne å jobbe med den i 2019.

Vi er særlig glade for at utkastet til handlingsplanen er tydelig på at seksuell og reproduktiv helse skal ses i et livsløpsperspektiv. I utkastet heter det blant annet:

Kunnskap om kropp, grenser, følelser og relasjoner er viktige forutsetninger for at barn utvikler mestringskompetanse for egen helse. I tillegg legger dette grunnlaget for en helsefremmende livsstil og sunne valg senere i livet.

Barnehage og grunnskole er viktige arenaer for å gi barn og unge alderstilpasset undervisning om temaer knyttet til seksualitet. Utkastet til handlingsplanen påpeker derimot at det er flere utfordringer knyttet til seksualitetsundervisningen i Osloskolen, og nevner blant annet at kvalitet og innhold varierer fra skole til skole.

Vi ber kultur- og utdanningskomiteen om å engasjere seg i arbeidet med kommunens Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse. Vi mener at planen bør bli enda tydeligere hva gjelder tiltak for undervisning om seksualitet, se tiltak 10 fra handlingsplanen:

Tiltak 10. Barn og unge i barnehager og skoler skal få handlingskompetanse og et begrepsapparat gjennom alderstilpasset opplæring om seksualitet, hvor grensesetting og vold i nære relasjoner blir tematisert.

Alderstilpasset opplæring om seksualitet må ikke begrenses til å omhandle grensesetting og vold i nære relasjoner, men også ta opp positive og helsefremmende sider ved seksualitet, inkludert temaer vi nevner i avsnittet «Styrking av seksualitetsundervisningen» over.